

kanadskog grada u kojem se održala posljednja Olimpijada. Približno pravilan izgovor mogli su postići i to tako da francusko ime izvornom obliku izostave suglasnik *t* (*Montréal — Monreal*), a da u engleskome izvornom liku samoglasnik *e* pročitaju kao naše *i* (*Montreal — Montriol*).

Rutimir Kalmeta

KAKO IZGOVORITI IGNIS?

Na televiziji i na radiju često se čuje ime talijanskog košarkaškog kluba *Ignis* i njegova financijera i, vjerojatno, vlasnika, industrije aparata za kućanstvo *Ignis*. Ako ime industrije i kluba — dok se ovome ne promijeni mecena, a s njime i ime, po običajima u profesionalnoj košarci u Italiji — pišemo kako Talijani pišu, neće biti pogreške. Ali, kako vidimo iz prakse, ostaje pitanje izgovora i prema njemu transkripcije (najčešće pri prenošenju iz latinice u ćirilicu); na televiziji i na radiju beziznimno se izgovara: *Injis*.

S tim izgovorom, međutim, teško se je složiti, pogotovu što je ovaj primjer povod za načelno pitanje kako se izgovaraju neki skupovi glasova latinskoga jezika. Sretna je okolnost što to pitanje ne treba rješavati, nego se samo pridržavati naših običaja i prepoznati latinsku riječ. Znači da ćemo latinsku riječ *ignis* (»vatra«) izgovoriti *ignis*, a ne *injis*. Što se kod nas čuje samo *Injis* svakako je utjecaj kontakata naših novinara s talijanskim kolegama, koji po talijanskom običaju izgovaraju latinske riječi kao da su talijanske. To ide od tekstova molitava, dakle srednjovjekovnog latinizeta do svih drugih riječi: prema izgovoru *Gloria in ečelzis deo* u našim je tradicijama *in eks*-, a onda to vrijedi i za druge riječi, među kojima su česte sa skupom *-gn*-.

Izgovor *nj* tamo gdje piše *-gn*-, (*Ignazio*) *Injacio*), valja priznati, ne dolazi sasvim »odozgo«. On ulazi u ukupnost činjenica naše jezične stvarnosti, jer generacije koje su govorile ili govore talijanski kao kućni jezik ili oni koji su važne godine školovanja

prošli za prve okupacije Dalmacije govore *injorant*, *injorirati*, *inkonjito*, a ne *ignorant*, *ignorirati*, *inkognito*.

Ovaj primjer (čitanje *ignis*, a ne *injis*) važan nam je da nas načelno podsjeti na naše običaje u čitanju latinskih riječi. Podsjetiti nas može i kad dajemo nova imena raznim udruženjima — u čemu postoji običaj: *Concordia*, *Cibona*, *Pro musica* — ili kad treba pročitati ona koja su dali drugi. U raskoraku s talijanskim čitanjem, kao što je u ovom primjeru, treba uračunati utjecaj talijanskih sredstava komunikacija, pa i naših na talijanskom jeziku.

Vladimir Anić

»TRAJATI ŽIVOT«

U novinama za kulturna pitanja »Ok« br. 119 od ove godine književnik Saša Vereš dao je naslov jednom svom feljtonu *Pusti nas, smrti, da potrajemo*. Frazeološki obrati pretjerano izmiču našoj brizi, a ovaj naslov nalikuje obratu na koji u novije vrijeme češće nailazimo, glagolu *trajati* s dopunom u akuzativu *trajati (svoj) život*, koja se upotrebljava pored forme *živjeti (svoj) život*.

Nesumnjivo najčešće značenje glagola *trajati* jest ono koje nalazimo u »Rječniku hrvatskoga ili srpskoga jezika« Jugoslavenske akademije »nastaviti, opstati, postojati, uzdržati«. To bi se dalo drugačije reći »postojati idući prema svršetku«, »opstati s pomišlju na kraj« i sl. Dakle, u značenje uključujemo predvidljiv kraj, govorimo o postojanju s obzirom na kraj. Zato već samo značenje *to traje* podrazumijeva »to dugo traje«, a pridjev *trajan* isto je što i »dugotrajan« (< njem. *langwierig*, v. P. Skok, »Etimologijski rječnik hrvatskog ili srpskoga jezika, s. v. *trajati*). Budući da je značenje gl. *trajati* (*durare*) da što postoji s obzirom na kraj, omogućuje sintagmu *vijek trajanja*, koja znači konačnu točku do koje što traje, iako je tautologičnost očita. Glagol *trajati* najčešće se čuje za predmet ili pojam o čijoj se trajnosti s obzirom na kraj misli, pa